

Contra la barbàrie



Benno Herzog, Francesc J. Hernández 06·03·21 | 04:01

El dia 5 març de 1871, és a dir ara en fa exactament 150 anys, va nàixer la «Rosa Roja»: Rosa Luxemburg. Aquell segle XIX que va començar amb la Revolució Francesa i l'esperança que, per fi, l'ésser humà «fora amo del seu pensament i construïra la realitat de conformitat amb ell» tal com va descriure Hegel aquesta época. Cal entendre a la vida i obra de Luxemburg en aquest context com una biografia plena d'esperança revolucionària.

1871 també és l'any en que es produeix la unificació alemanya que no sorgí gràcies a una burgesia revolucionària, sinó a causa d'una victòria militar contra França. A partir d'ací són els valors militars, i no els valors burgesos, els que serveixen de referent cultural per als alemanys. Després de mudar-se a Berlin, Rosa Luxemburg es va adscriure a l'ala esquerra del Partit Socialdemòcrata, desplegant un impressionant treball com a activista i intel·lectual.

En els seues textos podem percebre la grandesa intel·lectual, la bellesa poètica i la passió revolucionària d'aquesta gran pensadora de l'emancipació humana. Deia Clara Zetkin, la seua companya de lluites: «La xicoteta i fràgil Rosa era l'encarnació d'una energia sense precedents. Ella va exigir a cada moment el màxim de si mateixa, i ho va mobilitzar. Si corria perill de col·lapsar per excés de treball, es 'recuperava' amb un esforç encara major. Les seues ales van créixer en el treball i la lluita».

Luxemburg contribueix per exemple a la teoria de l'imperialisme, mostrant com el capital, que viu en la contradicció d'haver d'acumular més valor del que pot distribuir a la classe obrera, pot retardar la seua solside mitjançant l'expansió de l'economia capitalista. La seua contribució al debat sobre «reforma o revolució» té una gran actualitat. Algú podria entendre que qüestiona, fins i tot, el paper actual d'Unides Podem. Luxemburg insisteix en què el capitalisme és una unitat econòmico-social i no només la part polític-distributiva d'aquesta unitat. Es dirigeix en contra aquest «tipus de crítica que, sabent enjudiciar i condemnar els temps actuals, no sap comprendre'ls» (Marx).

En Luxemburg destaca la relació hostil enfront de l'Estat i les seues institucions. No té esperança en un parlamentarisme en el qual la socialdemocràcia ja va trair més d'una vegada els seus propis valors i la voluntat de la classe obrera. Ella sap que la classe capitalista tem el socialisme més que la derrota en la Primera Guerra Mundial; sap que la burgesia no està disposada a entregar el poder i la riquesa per mitjà d'una votació parlamentària. I ha viscut l'experiència que la burgesia (i l'SPD amb ella) no dubtà a utilitzar el terror contra les reivindicacions obreres. Només així, en aquesta situació de violència general i de la consciència que la barbàrie, és possible entendre la radicalitat de Luxemburg. Això si, l'odi de Luxemburg, mai es dirigeix contra les persones. Sap que no es tracta de demanar la dimissió de tal o tal altre polític. La seua hostilitat innegociable sempre apunta al sistema econòmico-polític.

En 1919 Rosa Luxemburg va ser brutalment assassinada pels «Cossos Lliures», la milícia nacionalista que va actuar, tolerada pel govern de la socialdemocràcia per a acabar amb la inestabilitat política. Encara hui dia, més de cent anys després, es produeixen cada any en l'aniversari de la seua mort, grans manifestacions a Berlín commemorant a Rosa Luxemburg i Karl Liebknecht, qui fou assassinat en la mateixa nit. És, any rere any, una de les manifestacions més multitudinàries pel socialisme i per convertir per fi en realitat el lema de la Revolució Francesa «liberté, égalité, fraternité».